

Sermo

Quid erat necessarie q̄ illud sermone iactaret quod opere p̄serbat: vel fm̄ Lbri. Non sim pliciter p̄hibz: s; ne anteq̄ sacerdoti se ostēdat alicui reuelaret ne forte si ante alicui reuelaret sacerdotes p̄pter odiū lepre: z inimicitias xp̄i eū expellerent de p̄plo quasi leprosu. P̄tater q̄ iste non fuit transgressor p̄cepti: q; nō fuit p̄ceptum obligans: sed instruens. In cuius et signum post p̄hibitionē xp̄s intulit illd. vade et ostēde te sacerdoti. Nec est huc p̄trariuz qd̄ alibi dicit. vade z annuncia omnib; gloriā dei Nam fm̄ Lbriso. erudit. p̄hibere eos qui nos laudant p̄pter nos. Si aut̄ ad deū referat glia nō debem; p̄hibere s; magis iniungere: vt h̄ fiat. **C** Septimū ē duplicis confessionis. s̄ laudis et peccatoꝝ emēdatio. Vade ostende te sacerdoti. vade dicit. Quia magis est p̄fectus licet sic dimissa culpa p̄ p̄tritionē et ad p̄fessionē p̄cedere: ne videat ecclē clauē cōtemnere. **2** post absolutionem dei etiā debet seq̄ absolutionem ministri. Jobis. xj°. Lazare zc. **2** d̄ p̄ dicitur rat Lazare ve. fo. p̄tinet ad absolutionem dei. **2** d̄ sequitur. Soluite eum: p̄tinet ad absolutionem ministri. **2** osesse laudis notat: cuz dicit Et offer munus tuum: qd̄ p̄cepit **2** Moyses. Quid. n. p̄fessio laudis: nisi gratiā actio: z p̄mēdatio diuini muneris: vnde dñs nō modo dicit indignat de ingratitude: sicut p̄ de leprosis ingratias. **2** uc. 17. In h̄ autē qd̄ dicit. Sic p̄cepit **2** Moyses: notat sacrificium: qd̄ fieri p̄ceptum erat fm̄ legē. De q̄ leuiti. 14. In purificatōe ei⁹ accipiet duos passeres: In hijs ergo q̄ ad purificatōem p̄ctoꝝ requirunt: necessaria sunt: cum passer dicitur fuit a patiendo. Duo passeres. s. p̄trictōis dolor: quo sia compungit: z labor satisfactōis: quo corp⁹ affligit **2** qd̄ **2** Aldiche. 4. Dole z satage. Dole r̄feret ad p̄tritionem. Satage ad satisfactōem. **C** Octauuz est curatōis p̄firmatio. vnde h̄ leprosus iam mūdatus esset: z ipse xp̄s essz dñs legis: iussit tñ eum ad sacerdotem ire. **C** Primo pp̄ legis approbatōem: nō p̄p̄nti: sed p̄ p̄terito. Quia lex foret suo tpe observanda: s; mundo per xp̄m euacuanda. **C** Secūdo pp̄ potestatis sue manifestatōem: vt. s. ipsi sacerdotes testes essent miraculi. **C** Quarto pp̄ nostrā eruditōem. s. quo ad nos: z honoris quo ad sacerdotem. vñ addit. In testimoniū illis. q. d. H̄uis legalia p̄ xp̄m esset euacuāda. Tamen nō fuit inuēni

ens: q̄ leprosum hunc leges observare fecit in muneris legalis oblatōe. Quia nō d; p̄us aut ferri signū: donec p̄firmatū esset signatū: z donec corpus xp̄i eēt glorificatum fm̄ quodā.

C Dominica quarta. Sermo de eplā. 31.

Emini quic

quaz debeatis: nisi vt inuicem diligatis. **R**o. 13. fm̄ qd̄ dicit **2** Dio. Dilectio est intellectualis s̄be mor⁹ in terius tendēs in deuz. nō p̄mittens dilectōre esse sui ipsius p̄ mentis s̄brietatē: sed eius q̄ diligit per mētis excessum. Sed q; fm̄ **2** Greg. p̄ amorē dei amor: primi gignit: z p̄ amorē. primi amor: dei nutrit: z q; lex p̄sumata p̄ dilectōem: in duobus p̄sistit. s. in opatōe ois boni: z in declinatōe ois mali. Ideo tra in hac epistola occurrunt.

C Primum p̄ncipale.

C Irea p̄mūz p̄ncipale: vbi p̄ponit nō bis ei⁹ insinuatio: sunt gn̄z p̄ nes.

C Prima p̄ est: q̄ dilectio primi p̄ditur maxime quadā sp̄ali narratōe ex dilectō. Nam dilectio cū fit hitus mentis: p̄dit p̄ narratōe; oris. vñ **2** Chyso. sup̄ illud **R**o. 8. Quis nos sepabit a caritate zc. dicit. **2** Hic amā tium mos est: vt amorē suum filitio tegere ne sciant: sed necessarijs suis z caris effundunt z p̄dunt. Et klāmas suas infra pectus suuz cohibere nō possunt. Enarrant frequētius: vt ipsa assiduitate narrādī solatiuz amoris sui capiant: z refrigeria imēnsi amoris assumāt. **C** Secūda p̄ est: q̄ h̄ duo sint p̄cepta caritatis in qbus tota lex p̄det z p̄be: p̄ vtraz tñ nō in merito dilectio ponit: q; nec deus sine primo nec primū sine deo diligit. **2** Dec tñ. s. dilectio primi iō p̄memorat: q; dilectio primi i factis appet. Dilectio vero dei amplius latet. Et iō hanc sp̄alius ponit. De qua dñs ait. **2** Adāda tum nouū do vobis: vbi illd̄ mādātū mai⁹ de dilectōe dei videt p̄termisum. S; si bene p̄derat: vtrunq; inuenit in singlis: q; q̄ diligit deū: nō pot̄ eum p̄tēnere: quē d̄s p̄cipit diligit Et q̄ sancte z sp̄ali diligit. primum: qd̄ in eo diligit: nisi deuz; **2** Ipa. n. est dilectio ab omni mādana dilectōe distincta: quā distinguendo dñs ait. Sicut dilecti vros. Nam medicus diligit egz pp̄ sanuatē: quā vñq; cupit reuocare:

non morbum: quem venit depellere. Sic g̃ et nos inimicem diligamus: vt q̃stus possumus? in uicem ad hñdum in nobis deum: curā diligēter adhibeamus. Nec est. n. reglā dilectionis dñitus instituta: vt diligam⁹ prīmū pp̃ deū. vñ Aug. dicit. Nemo diligit prīmū: nisi diligit deum. Quātum g̃ pot̃: primo impendat quem diligit sicut seipm̃: vt ille diligit deum quē si ip̃e nō diligit: nec se: nec prīmū diligit.

Tertia 2° est: q̃ dilectio q̃ deum diligimus prīmū et nos: est quoddā sp̃iale vnguentū: q̃ morbus proprij sceleris depellit: vulnera xp̃i pungunt: et prīmū indigentia implet. **Primum** vnguentū dilectōis pficit: cum qs̃ incipit vias suas p̃cogitare: et multas varias pctōuz sp̃es p̃terere in mortariolo p̃scie: et intra estuāntis pectoris ollā: sil oia coquat igne quodā doloris et p̃nie. Hoc vnguento peccatrix aia d̃z p̃dire sue p̃uerfionis p̃mordia. Eius. n. odor anglos ad exultatōem inuitat sup̃ illd̃. **Quartus** erit anglis dei et c. **Secūm** pficit de melioribus sp̃ibus. s. de dñis beneficijs humano generi collatis. s. clir g̃p̃a sibi studiose colligere: et añ mentis sue oculos digna curā gratiā actōe reducere curat. **Profecto** cum fuerint in vasculo pectoris: pistillo crebre meditationis p̃cussa: simulq̃ igne sc̃i desiderij decocta oia et in pinguata oleo letitię erit vinctio leniens et vphera xp̃i. **Tertū** pficit de necessitatibus pauperū: de anxietatib⁹ opp̃ssoꝝ: de perturbatōibus tristitum: de culpīs delinquentium et postremo de oibus miserōꝝ exūnis: etiā si fuerint inimici: despicabiles vident species.

Ista tñ sunt exercitia caritatis sup̃ oia aromata redolēda. Unguentū qd̃ ex eis pficit: vana tuum est ad medellā primoz. vñ Ber. **Caritas** siue foueat iufirmos: siue exerceat p̃uictos: siue arguat ingetos: diuersis diuersa exhibens: sicut filios suos diligit vniuersos.

Quarta 2° est: q̃ lz diuersa sint debita sup̃ oibus p̃soluēda: puta reale: vt tributa et vctigalia. copozale: vt honor et reuerentia. sp̃rituale: vt timor et amor. Sed sup̃ oia obligat nos debet dilectōis: Et ideo ap̃ls monet nos et admonet: vt hec sola regnet in nob: vt ex caritate oia faciamus. Ideo etiā vocat debitum dilectōis: qz debemus eam deo: nob et primo.

Primo debemus eaz deo: qz ip̃e dedit: ad dicit: et sup̃addidit nobis eam. Dedit eam nobis in creatōe. **Ro. xij. Quis** p̃or dedit illa: et retribuēt ei? **Dictat** namq̃ iustitia nālis: vt

illi me totum tradā: et ex toto diligā: a quo me totum hēo. **Psal. Ipse** fecit nos. Sed addidit nobis in redemptiōe. **Psal. Domines** et iumenta saluabis dñe. **Domines** q̃ peccando cōparantur iumentis: p̃ redemptōis gratiā et loco: et merito equasti sup̃ms spiritib⁹. **Apo. ca. 19. Oseruus** tuus ego sum et c. **Dictat. n. ratio:** vt tanto plus debeas cum diligere: q̃sto cum intelligo. **Adē** plus extimādus est: qui se mihi dedit: et me mihi reddidit. **Sup̃addidit** in p̃paratione gl̃ie. **Secda** cor. 2. **Oculus** nō vidit: nec auris audiuit et c. **Qm̃** seipm̃ in p̃mum seruat: cum nihil se ip̃o melius hēat. **Quid** ergo ad diligendū eum sup̃addere poterō? **Ber. Cum** ei deuouerō quicq̃d sum: et quicquid possum: sic est sicut stella ad solem: stil la ad flumen: lapis ad turrē: puluis ad mōtez.

Secdo debemus dilectionē nobis. Et p̃ vt quisq̃ diligat aiām suam: q̃ creata est ad imaginem dei: vt imitē innocentias. **Psal. Qui** diligit iniquitatem. s. suggestioni iniq̃ p̃sentendo: vel pficendo p̃auam actionē. **Qd̃** aiām suā: ip̃az occidēdo: nec morte corpus: nūc morte gehenne. **Secdo** vt diligat corpus suum vt nutriat: illud sustentādo: nō vt sup̃fluitatib⁹ obruetur: ne p̃ h̃ eterno incendio deputet. vñ **Ber. Bene** odit carnem suā: q̃ñ ei gehenne cumulos mercat vindicte: et fm̃ duritiā suam et cor impentens thesaurizat sibi irā in die ire.

Tertio debemus dilectionem proximo. **Primo** p̃pter p̃formitatem nāc. **Aug. Homo** mines amo: qz homines. i. qz rationalem habent aiām. **Secdo** p̃pter imaginem gratie: qz dei filius est: et de facili fieri pot̃. vnde **Ro. s. Ipse** sp̃s testimonij reddidit sp̃i nostro: qz sumus filij dei. Si aut̃ filij et heredes. **Heredes** aut̃ dei. coheredes aut̃ xp̃i. **Patet** g̃ quoq̃ caritas debitum est. vnde dicit. **Memini** q̃c̃q̃ de beatīs: nisi vt inuicem diligatis. i. vt cetera ita solute debita: vt debeatis aliqd̃ caritative.

Ita solute: vt semp̃ eam debeatis. vñ **Aug. Sola** caritas est: q̃ reddita semp̃ retinet debitorem. vnde fm̃ eundez. **Reddit** cum impenditur. **Debet** autēz etiā si reddita fuerit: qz nulluz est sp̃s: in q̃ reddenda nō est. **Hec** euz red datur: amittit. sed potius reddendo multiplicat et tanto maior acgritur: q̃sto pluribus reddat.

Quinta 2° est: q̃ talis dilectio d̃z esse mutua. **Nam** mutuitas est forma dans dilectōez esse p̃fectā. vnde dicit. **Inuicēz** ostendens dilectionem esse hñdam inter p̃ximos: aliter nō

Sermo

et primi. **C** Et nota q. primus multis noib⁹ noiat. Dicit. n. socius in piculo: collega in officio: socius in pmo: comes in itinere: sodalis in mensa. Quocumq. n. mo sumat primus: semp eius mutuitas dilectiois est veneranda. Ad qua qnq. currunt. **C** Primo. n. caritativa affectio: vt ql; alium dilgat ope et necessitate. vnde Augu. 4. p. f. vocabat amicum di midium aie sue. vnde talis mutuitas d; esse co glutinata caritate: circa idem nolle et idez velle. **C** Secdo vnanimis pnsio. **P**sal. Ambula uimus in domo dei cu pnsu. **C** Tertio mutua subleuatio: et nociui mutua repulsio: et adiutorij prompta collatio. **E**cclia. 4. Melius est esse duos fil: q; vnum. **H**abent. n. emolumentum societatis sue. **C** Quarto mutua veneratio. **R**o. 13. Honore inuicem puenientes. **C** Quinta pia ppassio: et mutua in firmitatum: mox et corpoz supportatio. vñ Seneca dicit. Societas filis est structure lapidis q casura est: nisi inuicem sustentaret. vñ **A**u. Nil sic pbat amicuz: sicut oneris supportatio.

Sedm pncipale.

Ira fm pncipale: vbi agitur de eius conseruatione cu dicit. Quid eniz diligit et. vbi sunt due conclusiones.

C Prima conclusio est q. dilectio dei qua diligit nos: e exreplam dilectionis ad primu. **M**az in dilectione primi pntinet dilectio dei vt finis. **I**n dilectione. n. dei implent mandata pme tabule: q ordinant nos ad dm in dilectione primi implent mandata secunde tabule que ordinant nos ad primum. **E**t ita in dilectione primi implet lex bene dicit. Qui diligit primuz legem impleuit. **M**at. 22. **I**n his duobus mandatis tota lex pendet et proph. **E**st tamē notandum q. dilectio dei in ser exreplam dilectionis primi cu dicit **J**ob. 15. **N**oc e pceptu meum vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. **C** Pmo amore gratuito. s. nō precedit meritū reddito. **P**. **J**ob. 4. in hoc esse caritas dei nō qsi nos dilexim⁹ deū. sed qm ipse pōr dilexit nos. **S**ic nos debem⁹ amare primū. **C** Secudo amof recto: q. non ppter vtilitatē suā vt a nobis acciperet. sed magis ppter nostrā salutem vt nobis daret se. **S**ic et nos debem⁹ primum diligere nō ppter nostrū comodū: sed ppter suū pfectum. vnde **A**ug. vera amicitia nō est pensanda i temporalib⁹ comodis. s; gratuito amore portanda. vnde **T**ul. si vtilitas cōglutinaret amicitias: eadez dmutata dissolueret. **C** **T**er

no amore discreto. **A**mor discretus est: qui psonas amat sed vitia odit et persequit: nec si psonis pdescendit q. vitij implicet. **B**er. **C**hris⁹ in carnis assumptione pdescendit mihi: in culpe vitiatione cōsuluit sibi. **S**ic amare debemus primum. **R**o. 13. **D**ilectio primi malū nō opatur. **C** **Q**uarto amore vehementi. **J**ohannis. 15. **M**aiorem hanc dilectōem nemo habet et. **S**ic amare debemus primuz. **P**rima **J**obis. 3. **I**n hō cognouimus caritatē dei: qm ille p nobis aiam posuit: et nos debemus p fratribus nostris aias nostras ponere. **C** **Q**uinto amore fructuoso: nō vocali solum. **S**ic debemus amare primum. **P**rima **J**ohannis. 3. **I**filioli non diligamus verbo: nec lingua. sed opere et veritate. vnde **V**erbo. **D**ilectio nostra semp exhibenda est: et veneratione sermonis: et ministerio largitatis. **C** **S**exto amore pseruanti. **J**obis. 14. **C**um dilexissis suos et. **S**ed sunt q. cum feliciter amāt: felicitate recedente: ab eo recedunt. **H**ij fm veritatem nunq. dilexerunt. **G**re. **C**um qs positus in prosperitate diligit. **I**ncertuz valde est vtz prosperitas in persona dilgat. **Q**ui. n. in aduersis primum despicit: aperte cōuincitur q. hunc in prosperis non amauit.

C **S**ecda p^o est: q. dilectio primi nō solu cōfert beneficia: s; etiā nouimenta excludit. vnde mandatum h. s. diliges primum tuum sicut teipm vno sic exponit: vt sit sensus. **N**oc facias prorū: qd tibi vis fieri. **N**ō autē ubi nō vis fieri: ei non facias. vnde **J**ido. **D**uo sunt pcepta erga prorū: vna fūda: vt beneficij impensione foueat: et nulla malicia ledat. **E**xprimū autem hō gntuplex malicia: qua leditur primus. **M**az aut leditur prorū in psona sibi pincta: vt vxore. **M**az prorū et vxor vna caro sunt. **B**ene. 2. vnde dicit. **N**ō adulterabis. **Q**uod qdem expresse prohibet lezionem iugalem. **S**ed fm **A**ug. implicite prohibet oem illicitum cubitum. **A**ut ledit prorū in propria psona. vnde dicit. **N**ō occides. vbi explicite prohibet homicidiū: sed implicite omne nouimentum: qd pot fieri contra prorū. **A**ut ledit in rebus suis facta. vnde dicit. **N**on furaberis. vnde fm **A**ug. prohibet eis ptractatio rei aliene: prouenit ns et cupiditate vel iniuria. **N**ō ideo dico: q. talis ptractatio tripl⁹ potest fieri licite. **C** **P**rimo ex obedientia: sicut fecerunt filij israel auferendo vasa argentea. **C** **S**ecdo qm sit ex cau

tella: vt si quis fureſ gladium furioſo. **T**er-
tio quando fit ex mera neceſſitate. ſ. mortis.
Aut ledit proximum verbo. vnde dicit. Non
ſolum teſtimoniū dices: vbi ſm Adg^m pbi-
betur omne nocementū: quo qſ per falſitatez
proximum ledit. Aut ledi pōt proximus in p-
poſito ſeu cogitatōe. Et hoc ſine q̄tuz ad pſo-
nam ſibi iunctam: ſiue q̄tuz ad rem exterio-
rem. Et ideo dicit. Non ꝑcupiſces. vbi licet
explicite prohibeat ꝑcupiſcentia oculoz in re
aliena: implicite tamen hic prohibet ois cōcu-
piſcentia male voluntatis: reſpectu rei aliene
in corde. vnde dicit. Et ſi quod eſt aliud man-
datum: implicite. ſ. in intellectu vt dictū eſt: in
hoc verbo inſtaurat. i. reductōe ſubintelligit.
Diliges proximum tuum ſicut teipſm. i. in bo-
no: non in malo.

Tertium p̄ncipale.

Tercetius p̄ncipale: vbi agitur de

declinatōe mali circa primū: cū dicit

Dilectio p̄xi. vbi ſunt due p̄ces.

Prima p̄cō eſt: q̄ vera dilectio non ſoluz
abhorret malum in ſeipſo: ſed etiam in proxi-
mo. vñ dicit Tullius. Nulla eſt excuſatio: ſi
amicie cauſa peccaueris. Lum. n. cōſiliatrix
amicie virtutis opinio fuerit: difficile eſt ami-
ciā manere: ſi virtute defeceris. Caritas ma-
gis eſt a parte anteriori: boies ligās. Facit. n.
eos concordēs in bono. Amicitia vero mun-
di a poſteriori: colligās homines. ſ. acū enīz
nos cōcordēs in malo. Et deo dicit. Dilectio
proximi maluz nō operat. ſ. mortale. **P**rima
coz. 13. Non agit perperā: non inflat: immo
ponus opū multitudinē pctōz. **P**rouer. 10.

Secūda p̄cō eſt: q̄ qz dilectio non agit ma-
lum: ſed depellit z operat omne bonū. **S**eq-
tur q̄ ipſa eſt legis impletio. vnde Aug. **U**bi
autem caritas eſt: qd eſt quod deeſſe poſſit?
Ubi autem non eſt: qd eſt quod pōt prodeſſe?
Dicimus igit eum q̄ hanc virtutē bz: omnes
habere: qz plenitudo legis eſt caritas. **Q**ue
q̄to magis eſt in boie: tanto magis eſt virtu-
te p̄ditus. **Q**uanto autēz minus: tanto minus
ineſt virtus. **E**t quanto minus ineſt virtus:
tanto magis ineſt vitium. **E**t In hac ergo im-
pletur decalogus legis. vnde dicit. **P**lenitu-
do legis: id eſt cauſa plenarie impletionis le-
gis eſt dilectio. **P**rima **T**hymo. p̄. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ. ſ.
p̄ti eſt caritas: non conſumptionis: ſed conſu-
mationis.

Dominica 4°. Sermo de euangelio. 32.

Scendente

ieſu in nauiculā ſecuti ſunt
euz diſcipuli eius. **Mat. 8.**
Secūm qd dicit **Ber.** La-
tidiffimus ille venator: ſo-
lum ſitienſ ſanguinez ani-

marum noſtraz: habet laqueos z tela. **A**lios
telis impetit ſuggeſtionis: vulnerās multos:
qz tenuis eſt patientia. **A**lios laqueis volu-
ptatū irritare laborat: ꝑcludens mltoſ q in ter-
ra z iurta terrā vanitatū reputat z voluptatū.
Sz qz ſz **Be.** min^o iacula feriūt: q̄ p̄uidenſ
z nos tollerabilius mūdi mala ſuſcipim^o: ſi ſ
h̄ p̄ſciētie clypeo muniamur. **I**deo x̄p̄s ꝑtulit
nob̄ p̄uidentie refugiu: q̄ inſidias inimici ena-
dere valeamus. vñ in euang^o q̄tuoz p̄ ordinē
p̄ponunt. **P**rimum p̄ncipale.

Tercū p̄ncipale: vbi p̄ponit

nob̄ p̄culum mundane tribulationis

qd̄ perpendit in nauicula fluctuatōe

cum dicit. **A**ſcendete iſu: vbi ſunt. **S.** p̄nes.

Prima p̄ eſt: q̄ cum vita noſtra q̄daz ſit

temptatio: qua qz qd ſit aut q̄lis oſtendit

re tanq̄z tēptatio reſtringenda eſt. **E**t ideo di-

citur q̄ temptatio eſt p̄batio mentis humane.

q̄lis ſit in ſeipſa. vnde ſicut ar̄ gentū quale ſit: in

ſe p̄bat ignis vrens: ita aiām hois qualis ſit

ap̄d ſe p̄bat temptatio. **E**cclia. 27. **U**taſa figuli

probat fornax: z boies iuſtos temptatio tribu-

lationis. vnde p̄ nauem bene intelligit. **D**icit

etiā nauicula diminutiue: p̄pter diminutā tu-

ſtitie p̄fectionez: ſtatus p̄ſentis vite. vñ **Be.**

h̄ p̄firmās ait: **I**ſi geſtam^o laqum n̄z: vbiqz

pp̄rium circūferimus inimicū: carnez h̄ac de

pctō natā: in pctō nutritā: p̄ua ꝑſecludine vi-

ntatam. **H**ac vñ ad ipugnādūz nos calidiſſi-

mus ſpens. cui nullū aliud ſtu diū ē: niſi fide

re ſanguinē aiāz. **A**duet libidinē: deſideria

carnis iſtigat: z corda hoīz tēptare nō ceſſat.

Hic eſt q̄ manuz noſtras pp̄rio cingulo alli-

gat: vt caro que data eſt in adiutorium: in rui-

nam nobis z in lapſum fiat.

Secūda p̄cō eſt: q̄ lz quotidie ſimus in pu-

gna temptatōis: ipſa tamen nobis ſine nobis

non pōt ꝑualere: qz ſm **A**ugu. **D**ebilis eſt

hoſtis: qui non vincit niſi volentem. vnde vt

ta noſtra dicitur nauicula: que licet diuerſis tē-

ptationum vndis concutiat: euadere tamē

poſeſt: licet periculose. vnde **Bernar.** dicit.